

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/72/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4218203160
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4218203160.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobcu: A. A., nar. XX.X.XXXX, bytom O., X. XX, v konaní zastúpený advokátom JUDr. Vladimírom Sidorom, so sídlom Hlohovec, Železničná 4/A, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, v konaní zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom Trenčín, 1. mája 173/11, IČO: 47 234 679, o zaplatenie 3.135,24 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 15. novembra 2018, č. k. 13Csp/121/2018-145, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku a výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi voči žalovanému priznáva náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1.1. Okresný súd Komárno (ako súd prvej inštancie alebo prvoinštančný súd podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 15. novembra 2018, č. k. 13Csp/121/2018-145 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 3.055,48 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 3.055,48 eura od 19.6.2018 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

1.2. Žalobu v časti o zaplatenie sumy 79,76 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 79,76 eura od 19.6.2018 do zaplatenia zamietol.

1.3. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 94,92 % náhradu trov konania do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia o výške náhrady trov konania, o ktorej súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

2. Rozhodnutie vo veci samej prvoinštančný súd právne posúdil podľa ustanovení § 9 ods. 2 j/, f/, § 11 ods. 1 písm. a/ zák. č. 129/2010 Z. z., § 37 ods. 1, § 52, § 107 ods. 1, 2, § 122 ods. 1, § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

3.1. Po vykonanom dokazovaní prvoinštančný súd zistil, že medzi sporovými stranami bola dňa 1.8.2011 uzavretá úverová zmluva č. 4108001994, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému (pozn. odv. súdu: žalovaný poskytol žalobcovi) bezúčelový úver vo výške 3.000 eur, s mesačnou splátkou 79,76 eura, počtom splátok 84, ročnou úrokovou sadzbou 22,52 %, RPMN od 26,4 % do 27,4 %, priemernou hodnotou RPMN 17,62 %, poplatkom za vedenie účtu 1,99 eura, celkovou čiastkou splatnou

spotrebiteľom 6.227,76 eura, s lehotou splatnosti 84 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci, s tým, že prvá splátka bola splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru. Pokiaľ kalendárny mesiac nasledujúci po poskytnutí úveru neobsahuje poradové číslo dňa poskytnutého úveru, je splatnosť prvej splátky posledný deň v tomto kalendárnom mesiaci. Dátum splatnosti druhej a nasledujúcich splátok je vždy 15. deň v kalendárnom mesiaci, počínajúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom je splatná prvá splátka. Žalobca podacími lístkami preukázal, že žalovanému platbami realizovanými od 6.9.2011 do 28.11.2017 na úver čerpaný vo výške 3.000 eur uhradil úhrnom sumu vo výške 6.596,92 eura, z toho od 22.6.2015 do 28.11.2017 vrátane uhradil sumu vo výške 3.135,24 eura, keď platbami od 6.9.2011 do 26.9.2014 vrátane uhradil sumu vo výške 3.062,88 eura. V období po 26.9.2014 (od 10.10.2014 do 21.5.2015 vrátane, teda do 22.6.2015) žalobca uhradil 398,80 eura. Žalobca úhrnom uhradil na účet žalovaného sumu vo výške 6.596,92 eura.

3.2. Uviedol, že v danom prípade v zmluve strán sporu bol údaj o RPMN uvedený v rozpätí od 26,4 % do 27,4 %. Pri takto uvedenom rozpätí RPMN je vylúčené posúdenie (ne)správnosti RPMN v (ne)prospech spotrebiteľa. Pokiaľ RPMN mala byť vypočítaná na základe údajov platných k dátumu uzatvorenia zmluvy, teda k 1.8.2011, výsledkom výpočtu RPMN muselo byť len jedno konkrétne číslo, čiže výsledok výpočtu RPMN musel byť jednoznačný a nie rozpätie do úvahy prichádzajúcich jedenástich čísiel od 26,4 % do 27,4 %, najmä keď aj podľa poznámky d/ Prílohy 2 zákona č. 129/2010 Z. z. výsledok výpočtu rovnice (poznámka súdu základnej rovnice, ktorá vyjadruje ročnú percentuálnu mieru nákladov - § 19 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z.) sa vyjadruje s presnosťou aspoň na jedno desatinné miesto. Ak sa hodnota číslice na nasledujúcom desatinnom mieste rovná alebo je väčšia ako 5, číslica na danom desatinnom mieste sa zvýši o jeden. Preto údaj o výške RPMN uvedený v zmluve strán sporu rozpätím jedenástich čísiel nie je určitý a zrozumiteľný, a tak úverová zmluva strán sporu je v tejto časti s poukazom na § 37 ods. 1 OZ neplatná, s prihliadnutím na § 41 OZ, keď podľa § 2 písm. i/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy strán sporu, ročnou percentuálnou mierou nákladov sú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19.

3.3. Voči tvrdeniam žalobcu o tom, že do celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, nebolo zahrnuté poistné, ktoré bolo žalobcovi nanútené, keď tento nemal možnosť poistenie odmietnuť, sa žalovaný bránil tým, že poistenie žalobcu bolo dobrovoľné a je to uvedené aj v zmluve. Podľa žalovaného nebolo povinnosťou žalobcu uzavrieť poistenie, a preto s poukazom na § 2 písm. g/ citovaného zákona neboli do celkových nákladov, a teda do celkovej čiastky, zarátané doplnkové služby.

4.1. Z textu bodu 49. formulárovej zmluvy označenej ako BALÍČEK PREMIUM: Klient podpisom zmluvy súhlasí s tým, aby bol poistníkom poistený pre prípad dlhodobej pracovnej neschopnosti, straty pravidelného zdroja príjmu a ďalej pre prípad invalidity alebo smrti následkom úrazu. Úhrada za poistenie PREMIUM: 5,62 EUR mesačne (7,58 % z pravidelnej mesačnej splátky úveru bez poistenia), je zrejmé, že žalobcovi bol vnútený na predtlačí formulára zmluvy aj iný úkon - poistenie, teda že žalobca podpisom úverovej zmluvy mal súčasne súhlasiť s doplnkovou službou - poistením, a preto s poukazom na § 2 písm. g/, h/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom k 1.8.2011 mali byť do celkových nákladov zahrnuté aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, teda aj poistné. To sa potom malo premietnuť aj v celkovej čiastke splatnej spotrebiteľom.

4.2. Súd v danom prípade nemal ani preukázanú vôľu žalobcu ako spotrebiteľa vstúpiť do zmluvného vzťahu so žalovaným v súvislosti s poistením, keď podľa predtlačí bodu 49. zmluvy mal žalobca ako klient podpisom samotnej úverovej zmluvy súčasne súhlasiť, aby bol poistený, pričom podľa drobného textu v spodnej časti Zmluvy, podpisom úverovej zmluvy mal žalobca (súčasne) vyhlásiť, že sa oboznámil s obsahom poistnej zmluvy. Poistenie, tak ako bolo v predmetnej úverovej zmluve „dojednané“, nezodpovedá ustanoveniam § 788 a nasl. OZ o poistných zmluvách, keď nie je zrejma ani výška poistnej sumy, či obsah poistného plnenia a ani poistná doba, či práva a povinnosti poisťovateľa a poisteného.

4.3. V danom prípade žalovaný ako klient mal podpisom úverovej zmluvy súhlasiť, aby bol poistený pre prípad dlhodobej pracovnej neschopnosti, straty pravidelného zdroja príjmu a ďalej pre prípad invalidity alebo smrti následkom úrazu. Napriek tomu, že žalobca v žalobe spochybnil platnosť uzavretia poistnej zmluvy, žalovaný nepredložil súdu žiaden doklad preukazujúci nielen vznik, ale ani rozsah a podmienky akéhokoľvek poistenia žalobcu a ani všeobecné poistné podmienky. Pre absenciu vôle

žalobcu s uzavretím poistenia je zmluva strán sporu v uvedenej časti neplatná podľa § 37 ods. 1 OZ, keď právny úkon poistenia nebol urobený žalobcom slobodne.

5. Pokiaľ žalobcom čerpaný úver bol splatný 84 splátkami po 79,76 eura, celková čiastka, ktorú mal spotrebiteľ zaplatiť predstavovala sumu vo výške 6.699,84 eura (84 x 79,76). Podľa zmluvy celková čiastka, ktorú mal spotrebiteľ zaplatiť predstavovala len sumu vo výške 6.227,76 eura, ako je to uvedené v bode 36. zmluvy. Údaju 6.227,76 eura zodpovedá súčin počtu splátok (84) a sumy vo výške 74,14 eur (79,76 - 5,62), teda mesačnej splátky bez poistenia vo výške 5,62 eur, ktoré náklady žalovaný s poukazom na § 2 písm. g/ zákona č. 129/2010 Z. z. nezahrnul do celkových nákladov, a teda do celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Podľa § 2 písm. h/ citovaného zákona, celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť je súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

6.1. Podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom k 1.8.2011 boli aj údaje o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a o termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

6.2. V zmluve strán sporu nie je však vôbec spomenutá doba trvania zmluvy. Žalovaný v odpore proti platobnému rozkazu uviedol, že zmluva síce neuvádza presný číselný dátum ukončenia zmluvy, no veriteľ (údajne) použil objektívne zistiteľné kritéria, podľa ktorých spotrebiteľ musí vedieť aká je doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a kedy je konečná splatnosť poskytnutého úveru. Z uvedeného tvrdenia žalovaného súdu nie je zrejmé aké objektívne zistiteľné kritéria mal žalovaný na mysli, keď podľa § 9 ods. 2 písm. f/ citovaného zákona je potrebné v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť nielen údaj o konečnej splatnosti úveru, ale aj údaj o dobe trvania zmluvy. Z časového hľadiska nie je ani zrejmá súvislosť medzi údajom o konečnej splatnosti úveru a údajom o dobe trvania zmluvy, keďže v zmluve úplne absentujú výkladové pravidlá pre určenie doby trvania zmluvy, ktorú nemožno zamieňať a ani stotožniť s konečnou splatnosťou úveru.

7.1. V danom prípade bola v zmluve strán sporu uvedená lehota splatnosti (ale nie konečnej) údajom 84 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci. Strany sporu neuviedli, kedy bol úver žalobcom čerpaný. V prípade, že by úver bol čerpaný 1.8.2011, teda v deň uzavretia zmluvy, prvý mesiac po poskytnutí úveru by končil 1.9.2011 a 84. mesiac by končil 1.8.2018. Vzhľadom na spresnenie v zmluve - do 15. dňa v poslednom mesiaci (ale nie kalendárnom, keď plynie v dvoch kalendárnych mesiacoch, začína v jednom a končí v druhom) - konečná splatnosť úveru by bola podľa zmluvy do 16.7.2018, keď posledný, 84. mesiac, by začal plynúť dňa 1.7.2018, ako prvý deň v poslednom (84.) mesiaci a 15. deň 84. mesiaca pripadá na deň 16.7.2018, keď lehota určená podľa dní začína plynúť dňom, ktorý nasleduje po prvom dni 84. mesiaca.

7.2. Pokiaľ však podľa zmluvy bola prvá splátka splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru, teda prvá splátka by bola s poukazom na § 122 ods. 2 OZ splatná od 2.9.2011, za predpokladu, že úver bol čerpaný 1.8.2011, a podľa zmluvy bol dátum splatnosti druhej a nasledujúcich (mesačných) splátok vždy 15. deň v kalendárnom mesiaci, splatnosť druhej splátky by bola 15.10.2011 a splatnosť 84. splátky by bola až 15.8.2018, teda až po konečnej splatnosti úveru určenej v bode 45. Zmluvy (16.7.2018).

8.1. Z uvedených disproporcií zmluvnej úpravy termínov splatnosti záväzku žalobcu kombináciou lehoty určenej podľa dní, aj kalendárnych, ale aj podľa mesiacov, nie je zrejmé, pri absencii podstatnej náležitosti úverovej zmluvy o dobe trvania zmluvy a konečnej splatnosti úveru, do kedy mal podľa zmluvy trvať záväzok žalobcu [pri čerpaní 1.8.2011, či do 1.8.2018, resp. do 16.7.2018 alebo do 15.8.2018 (splatnosť 84. mesačnej splátky)]. Potom údaj o termínoch splátok (§ 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom k 1.8.2011), či ich frekvencii ako aj údaj o konečnej splatnosti úveru (§ 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom k 1.8.2011), nie je určitý a zrozumiteľný, najmä keď podľa splátkového kalendára na čl. 12 súdneho spisu, splatnosť druhej a nasledujúcich splátok bola podľa žalovaného vždy až 25. dňa príslušného kalendárneho mesiaca, a tak úverová zmluva strán sporu je v tejto časti s poukazom na § 37 ods. 1 OZ neplatná, s prihliadnutím na § 41 OZ. Z absolútne neplatných právnych úkonov nevznikajú žiadne práva a povinnosti. Aj podľa bodov 42, 43 rozsudku Súdneho dvora C-42/15, na ktorý poukazovali strany sporu, písomne vyhotovená zmluva o úvere musí zrozumiteľne a presne uvádzať náležitosti upravené v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 (písm. c/ -

zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza dĺžku trvania zmluvy), pričom všetky tieto náležitosti sa musia povinne zahrnúť do takejto zmluvy.

8.2. Z tvrdení žalovaného nie je zrejmé, prečo nemožno od neho ako dodávateľa žiadať, aby v úverovej zmluve spotrebiteľa uvádzal zrozumiteľný a presný výpočet RPMN, zrozumiteľný a presný termín konečnej splatnosti ako aj aby zrozumiteľne, stručne a presne uviedol dobu trvania zmluvy, najmä keď výsledok výpočtu RPMN, ako aj doba trvania zmluvy, ale aj termín konečnej splatnosti, boli esenciálnymi náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/, j/ zákona č. 129/2010 v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, teda k 1.8.2011. Nie je zrejmé, prečo by mal priemerný spotrebiteľ, zvyčajne neznalý počítania lehôt podľa dní, či mesiacov, vyvodzovať (určovať a zisťovať) výpočtami niečo, čo profesionál dodávateľ do textu formulára úverovej zmluvy nedal a dať mal, pod hrozbou bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru, s poukazom na § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom k 1.8.2011.

9. Pre absenciu podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere (určitá výška RPMN - § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom k 1.8.2011, určitý údaj o dobe trvania zmluvy a určitý údaj o konečnej splatnosti úveru - § 9 ods. 2 písm. f/ citovaného zákona) bol úver čerpaný žalobcom vo výške 3.000 eur s poukazom na § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom k 1.8.2011 bezúročný a bez poplatkov. Výklad a aplikácia ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom k 1.8.2011 mala byť v súlade so zmyslom a účelom citovaného zákona. Predpísaná písomná forma musí byť zachovaná vo vzťahu k podstatným obsahovým náležitostiam zmluvy, ktoré sú vymenované v § 9 ods. 2 citovaného zákona a zároveň v § 11 ods. 1 písm. a/ citovaného zákona. Pokiaľ zmluva uzavretá medzi stranami sporu niektorú z náležitostí vymenovaných v § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom k 1.8.2011 neobsahuje (z neplatných častí zmluvy neplynú žiadne práva a povinnosti), nie je zároveň vo vzťahu k tejto náležitosti zachovaná písomná forma, a preto úver poskytnutý žalobcovi sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

10. Pokiaľ žalobca preukázateľne uhradil žalovanému na bezúročný a bezpoplatkový úver úhrnom sumu 6.596,92 eura, aj keď žalovaný v zmysle § 151 ods. 1 CSP tvrdenie žalobcu o tom, že žalobca uhradil sumu až vo výške 6.604,92 eura nepoprel, pričom žalovaný poskytol žalobcovi sumu úveru vo výške 3.000 eur, plnením žalobcu žalovanému bez právneho dôvodu nad sumu čerpania úverových prostriedkov vo výške 3.000 eur došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 ods. 2 OZ vo výške 3.596,92 eura ($6.596,92 - 3.000 = 3.596,92$) titulom plnenia žalobcu bez právneho dôvodu.

11.1. Žalovaný sa voči uplatnenému nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia bránil námietkou premlčania. Uviedol, že žalobca uhradil sumu požičanej istiny (3.000 eur) splátkou splatnou dňa 30.9.2014 (čo určite nie je zmluvná splatnosť - 15. deň v kalendárnom mesiaci) a za prvý deň subjektívnej premlčacej doby žalovaný považoval deň, keď sa vykonali prvýkrát úhrady bez domnelého právneho titulu, pričom podľa žalovaného premlčacia doba uplynula 30.9.2017. Žalobca preukázal, že platbami realizovanými od 6.9.2011 do 26.9.2014 vrátane uhradil žalovanému úhrnom sumu vo výške 3.062,88 eura, teda sumu už prevyšujúcu sumu čerpania, pričom v konaní si žalobca uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaného získaného preukázanými úhradami žalobcu v prospech účtu žalovaného od 22.6.2015 do 28.11.2017 vrátane vo výške 3.135,24 eura.

11.2. Prvoinštančný súd uviedol, že pre premlčanie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je určená dvojaká, kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna (§ 107 ods. 1 OZ) a objektívna (§ 107 ods. 2 OZ). Tieto dve premlčacie doby začínajú, plynú a končia nezávisle na sebe, keď ich začiatok je určený odlišne a ich vzájomný vzťah je taký, že sú na sebe nezávislé čo do svojho plynutia, začiatku aj konca. Avšak, ak skončí plynutie niektorej z nich, právo sa premlčí bez ohľadu na druhú premlčaciu dobu, pokiaľ je vznesená námietka premlčania.

12.1. Žalovaný netvrdil a nepreukázal, že by sa žalobca v čase svojich úhrad realizovaných od 22.6.2015 do 28.11.2017 vrátane v prospech žalovaného dozvedel o tom, že žalovaný sa týmito platbami na úkor žalobcu obohacuje, a tak nemal súd za preukázané tvrdenia žalobcu o začiatku plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby, najmä keď podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 67/2011 oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie

plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr.

12.2. Pokiaľ žaloba na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného žalovaným od 22.6.2015 do 28.11.2017 vrátane v žalovanej výške 3.135,24 eura bola súdu doručená dňa 29.6.2018, súd námietku premlčania vznesenú žalovaným, keď nie je viazaný právnou kvalifikáciou žalovaného o subjektívnej premlčacej dobe počítanej žalovaným v limite objektívnej trojročnej premlčacej doby, považoval za dôvodnú len vo vzťahu k platbe žalobcu z 22.6.2015 vo výške 79,76 eura. Nepochybne do podania žaloby uplynula objektívna trojročná premlčacia doba na vydanie uvedenou platbou získaného bezdôvodného obohatenia žalovaného v zmysle § 107 ods. 2 OZ, a preto v tejto časti súd žalobu zamietol ako nedôvodnú. Keďže nasledujúce platby nad výšku poskytnutej istiny v úhrnnej výške 3.055,48 eura žalobca uhradil žalovanému v období od 24.8.2015 do 28.11.2017, vo vzťahu k uvedeným úhradám vzniesol žalovaný námietku premlčania nedôvodne, keď od realizovania uvedených úhrad do podania žaloby neuplynula objektívna trojročná premlčacia doba. Preto súd žalobe vyhovel do výšky 3.055,48 eura.

13.1 Zo sumy prísudku bezdôvodného obohatenia žalovaného vo výške 3.055,48 eura vznikol žalobcovi od márneho uplynutia lehoty splatnosti určenej vo výzve žalobcu z 12.6.2018 (do 18.6.2018) aj nárok na úrok z omeškania až do zaplatenia dlžnej sumy prísudku. S poukazom na § 517 ods. 1, 2 OZ, v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. žalobcovi vznikol nárok na úrok z omeškania o 5 percentuálnych bodov vyšší ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, ktorá k 19.6.2018 bola 0,00 %. Súd preto žalobcovi priznal 5 % úrok z omeškania ročne zo sumy prísudku vo výške 3.055,48 eura a v prevyšujúcej časti úroku z omeškania žalobu zamietol ako nedôvodnú, keď žalovaný sa nemohol dostať do omeškania s úhradou premlčanej sumy 76,79 eura a aj s poukazom na § 110 ods. 3 OZ

13.2. O nároku na náhradu trov konania rozhodol prvoinštančný súd podľa § 255 ods. 1, 2 CSP. Žalobca bol v konaní len čiastočne úspešný (97,46 %), pričom neúspech žalobcu v časti istiny vo výške 79,76 eura ako aj v prevyšujúcej časti úroku z omeškania je úspechom žalovaného (2,54 %), ktorý sa odrátava od úspechu žalobcu, preto o náhrade trov konania rozhodol s poukazom na § 262 ods. 1 CSP podľa § 255 ods. 1, 2 CSP tak, že procesne úspešnejšiemu žalobcovi priznal 94,92 % náhradu trov konania. Lehotu na plnenie súd žalovanému určil v súlade s § 232 ods. 3 CSP.

14.1. Proti tomuto rozsudku, v časti vyhovujúceho prvého výroku a súvisiaceho tretieho výroku o náhrade trov konania, podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie. Uviedol, že súd prvej inštancie prihliadol na vznesenú námietku premlčania len čiastočne. Poukázal na ust. § 54a zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, ktoré znie, že „Premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel“.

14.2. Ohľadne plynutia premlčania subjektívnej dvojročnej premlčacej doby uviedol, že je treba považovať začiatok jej plynutia práve v deň kedy sa vykonali prvýkrát úhrady bez domnelého právneho dôvodu, keďže skutkové okolnosti boli žalobcovi známe (poukázal na rozsudok NS SR, sp. zn. 1Cdo/67/2011 a uznesenie NS SR z 10.1.2018 sp. zn. 3Cdo/169/2017). Uviedol, že žalobca uhradil sumu požičanej istiny vo výške 3.000 eur splátkou splatnou dňa 30.09.2014. S ohľadom na vyššie uvedené nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia je po dátume 30.09.2016 premlčaný. Poukázal na rozsudky Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/2016/2016, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/315/2017, Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši sp. zn. 5Csp/30/2017 a Okresného súdu Trnava sp. zn. 29Csp/7/2017, v ktorých súdy rozoberali začiatok plynutia premlčacej doby vo vzťahu k spotrebiteľským plneniam. Taktiež poukázal na zásady „neznalosť zákona neospravedlňuje“ a „právo patrí bdelym“. V závere konštatoval spotrebiteľský charakter právneho vzťahu medzi stranami sporu s tým, že ani takému vzťahu a spotrebiteľovi nemožno poskytovať bezbrehú ochranu. Navrhol napadnuté výroky zmeniť a žalobu zamietnuť, resp. rozsudok v napadnutom rozsahu zrušiť a vrátiť ho prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15.1. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, uvádzajúc, že žalovaný napadol rozsudok súdu prvej inštancie len z jediného dôvodu ohľadne premlčania. V predmetnej veci bola uzatvorená zmluva, v rámci obsahu ktorej bolo dojednané, že žalobca bol povinný plniť na zmluvu mesačne vo výške

splátky 79,76 eura. V obsahu tejto úhrady boli zahrnuté plnenia na - úrok, istinu a (v konaní bolo zistené, že aj neplatne dohodnuté) poistné. Zo žiadneho ustanovenia zmluvy a iných listín v konaní preukázaných nevyplýva rozdelenie splátky. Inak povedané - žalobca nemohol vedieť kedy je istina uhradená, pretože žalovaný splátku nešpecifikoval. Žalobca si nemohol žiadnym relevantným spôsobom vypočítať okamih kedy plniť nemusí vzhľadom na zmatečnosť obsahu splátky. Žalobca splátkou na zmluvu neplnil len istinu úveru ale sumárne všetky v Zmluve (aj nedojednané) plnenia. Z uvedeného vyplýva, že tvrdenie žalovaného o tom, že splátkou splatnou dňa 30.09.2014 bola uhradená istina úveru vo výške 3000 eur je absolútne nesprávne a nelogické tvrdenie. Totiž, zo zmluvy splatnosť splátky ku dnu 30.09.2014 nevyplýva. To, kedy žalobca istinu reálne splatil, nemožno nijako zistiť, pretože žalovaný nijako nešpecifikoval rozdelenie splátky. Na základe uvedeného je zrejmé, že k tvrdenému dňu v žiadnom prípade nebola splatená istina podľa zmluvy a rovnako je zrejmé, že sa žalobca nemal ako dozvedieť kedy istinu splnil - splní, čo napokon nie je zrejmé až doteraz.

15.2. Žalovaný nepreukázal vlastné tvrdenia o tom, že by sa žalobca dozvedel skôr o tom, že na účet žalovaného plní na základe neplatného právneho úkonu v dôsledku väd zmluvy, ktorú spornosť v konečnom dôsledku medzi stranami vyriešil až súd v rámci právneho posúdenia zmluvy, kde sa stotožnil s námietkami žalobcu, a ktoré napokon uznal žalovaný, ktorý ani v podanom odvolaní (rozhodnuté v tejto časti) nerozporoval. Pokiaľ žalovaný ako profesionál v oblasti poskytovania úverov považoval svoje zmluvy, ktoré sám vytváral, za súladné so zákonom, nie je možné, aby spotrebiteľ mal mať vedomosť o tom, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov, čo je okolnosťou podstatnou na vznik bezdôvodného obohatenia. Poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2010 zo dňa 28.09.2011, podľa ktorého „Počiatok subjektívnej premlčacej doby práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa neviaže k dátumu splatnosti, ako je to pri začiatku všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka ale k inej skutočnosti ktorou je vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa obohatil. Rozhodujúcim okamihom pre vznik subjektívnej vedomosti je kedy žalobca zistil, že na zmluvu plniť nemal, nie že plnil.“

16.1. K posudzovaniu skutočnej vedomosti o bezdôvodnom obohatení uviedol, že slová „keď sa oprávnený dozvie“ bolo potrebné vykladať v tom zmysle, že žalobca musel nadobudnúť vedomosť o skutočnostiach uvedených v ustanovení § 107 ods. 1 OZ. Nie je možné len predpokladať, že by žalobca mohol skutkové okolnosti vedieť alebo že by sa to mohol dozvedieť alebo mal dozvedieť, ak by vynaložil potrebnú starostlivosť. Uvedený základný predpoklad je potvrdený v desiatkach rozhodnutí súdov, vrátane rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho súdu ČR. Poukázal na rozhodnutie NS ČR pod sp. zn. 30 Cdo 4366/2007 podľa, ktorého „Pro počátek běhu dvouleté subjektivní promlčecí doby je rozhodný den, kdy se oprávněný v konkrétním případě skutečně dozví o tom, že došlo na jeho úkor k získání bezdůvodného obohacení a kdo je získal (není rozhodné, že měl možnost se potřebné skutečnosti dozvědět již dříve). Pro počátek běhu tříleté, popř. desetileté objektivní promlčecí doby je rozhodný den, kdy k bezdůvodnému obohacení skutečně (fakticky) došlo“.

16.2. K rozsahu požadovanej skutočnej vedomosti o bezdôvodnom obohatení uviedol, že pre vedomosť ohľadne bezdôvodného obohatenia by musel poznať nasledovné skutočnosti: 1. existencia (uzatvorenej) zmluvy, 2. rozsah povinností vyplývajúcich zo zmluvy a samotné plnenie zo zmluvy na účet žalovaného, 3. skutočnosť, že jeho zmluva o úvere je vadná (v rozpore so zákonom), a preto sa vzťahuje zákonná fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Teda v tomto prípade je nadobudnutie skutočnej vedomosti spotrebiteľa o vadnosti jeho zmluvy o úvere jednou z podstatných okolností, o ktorých sa musí dozvedieť, aby bola naplnená subjektívna stránka jeho vedomosti o bezdôvodnom obohatení; následne už právna kvalifikácia plnenia na účet tretej osoby (žalovaného) nie je žiadnym spôsobom významná, a to aj v prípade, ak by spotrebiteľ nevedel o tom, že takéto plnenie je možné považovať za bezdôvodné obohatenie. V uvedenej súvislosti poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/121/2009 (otázka vedomosti o bezdôvodnom obohatení v súvislosti s rozhodnutím súdu o neplatnosti právneho úkonu). Argumentáciou ohľadne skutočnej vedomosti s prihliadnutím na znalosť právnej kvalifikácie vo vzťahu k niektorým prezentovaným názorom súdov žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného poukazoval na to, že základným pochybením je výklad, ktorý používa aj žalovaný, že sa automaticky odôvodňuje existencia skutočnej vedomosti každého subjektu. Pri subjektívnej premlčacej dobe zdôrazňujú takmer všetky rozhodnutia súdov najvyššieho stupňa potrebu skutočnej vedomosti, teda v žiadnom prípade nejde o pokus o automatizáciu posúdenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, ako je to prezentované pri spotrebiteľských vzťahoch najmä zo strany poskytovateľov úverov a následne bez ďalšieho aj nesprávne prevzaté niektorými súdmi.

17.1. Žalobca ďalej vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že pri posúdení plynutia subjektívnej premlčacej doby nie je bez významu určenie toho, či v konkrétnom prípade ide o plnenie získané bez právneho dôvodu alebo o plnenie získané z neplatného právneho úkonu. V tomto prípade jednoznačne na začiatku existoval právny dôvod plnenia, ktorým je samotná písomná zmluva o úvere uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným na základe ktorej žalobca plnil svoje povinnosti (ako mu vyplývajú zo zmluvy). Vzhľadom na uvedené teda nemožno hovoriť o bezdôvodnom obohatení získanom bez právneho dôvodu (keďže právny dôvod existuje a je ním zmluva). Ako konštatoval aj Najvyšší súd SR vo svojom rozsudku sp. zn. 4 Cdo 237/2005 „O plnenie bez právneho dôvodu ide tam, kde právny dôvod od samého začiatku neexistoval, ale aj vtedy, ak dodatočne odpadol: Neexistencia právneho dôvodu od počiatku znamená, že vôbec nenastala právna skutočnosť ktorá by mala za následok vznik právneho vzťahu, obsahom ktorého by bola povinnosť, a zároveň právo na poskytnuté plnenie.“ Podľa názoru žalobcu by sa v prípade plnenia z neplatného právneho úkonu (napr. absolútne neplatného právneho úkonu), ako aj plnenia z dôvodu uplatnenia fikcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere, by sa malo nazerať ako na bezdôvodné obohatenie získané z neplatného právneho úkonu. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25Cdo 3306/2007, alebo na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo 121/2009.

17.2. Poukazoval na spotrebiteľský charakter a potrebu odlišného prístupu k všeobecným zásadám súkromného práva ako napr. „neznalosť zákona neospravedlňuje“, pretože viaceré rozhodnutia súdnych autorít konštatujú potrebu ústupu uvedenej zásady v prospech dôležitejšieho princípu, ako je ochrana práv spotrebiteľa. Podľa jeho názoru žalovaný neunesol dôkazné bremeno, pretože bolo na ňom, aby preukázal, že spotrebiteľ už v čase podpisovania zmluvy vedel, že zmluva je v rozpore so zákonom. Ak žalovaný tvrdí (a je presvedčený), že zmluva mala náležitosti je platná a nie je bezúročná a bezpoplatková, potom o to viac nemohol vedieť o uvedených charakteristikách zmluvy žalobca. Žalovaný vzniesol námietku premlčania bez toho, aby preukázal rozhodujúce skutočnosti ohľadne jej naplnenia a účinku. V závere vyjadrenia žalobcu k odvolaniu žalovaného poukázal na viaceré rozhodnutia, ktoré priamo, či nepriamo rozoberali otázku momentu začiatku plynutia premlčacej doby. Navrhol potvrdiť rozsudok v napadnutom rozsahu.

18. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario CSP, keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je (čo do vecnej správnosti napadnutého rozsudku) dôvodné, a preto pokiaľ išlo o výrok, ktorým súd žalobe vyhovel (prvý výrok) a závislý (tretí výrok) o trovách konania, podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ho ako vecne správny potvrdil.

19. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

20.1. Odvolací súd považuje relevantné skutkové zistenia súdu prvej inštancie za správne, postačujúce odvolaciemu súdu rozhodnúť. Vzhľadom na argumenty produkované v konaní pred súdom prvej inštancie a v odvolacom konaní bolo potrebné v prvom rade vyhodnotiť otázku premlčania.

20.2. Podľa rozhodnutia prvoinštančného súdu nebolo sporným, že strany sporu dňa 1.8.2011 uzavreli zmluvu o úvere č. 4108001994 a že žalovaný následne zaplatil žalovanému platbami realizovanými od 6.9.2011 do 28.11.2017 na úver čerpaný vo výške 3.000 eur úhrnom sumu vo výške 6.596,92 eura, z toho od 22.6.2015 do 28.11.2017 vrátane, uhradil sumu vo výške 3.135,24 eura, a z toho platbami od 6.9.2011 do 26.9.2014 vrátane, uhradil sumu vo výške 3.062,88 eura. V období po 26.9.2014 (od 10.10.2014 do 21.5.2015 vrátane, teda do 22.6.2015) žalobca uhradil 398,80 eura.

21.1. Podľa § 100 ods. 1 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

21.2. Podľa § 451 ods. 2 OZ, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

22.1. V tejto veci je potrebné z pohľadu relevantných problémov ozrejmiť, že predpokladom bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy (§ 11 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch) je existencia a platnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Nemožno súčasne konštatovať bezúročnosť a bezpoplatkovosť na jednej strane a neplatnosť zmluvy na strane druhej. Zákon stanovuje (§ 11 cit. zák.), že ak zmluva nemá obligatórne náležitosti (a pre uvedený záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti sú závažné), s takými okolnosťami spája následok v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Jednoduchá a všeobecná zmluva o úvere (z pohľadu esenciálnych náležitostí) nepredpokladá okrem záväzku veriteľa poskytnúť dohodnutú výšku peňažných prostriedkov, záväzku dlžníka poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a (záväzku) zaplatiť úroky (odplatu), žiadne ďalšie náležitosti. Bez uvedených náležitostí (podstatných prvkov) by zmluva o úvere nevznikla. Spotrebiteľské právo rozšírilo obligatórne náležitosti zmluvy a pri spotrebiteľskom úvere stanovuje ďalšie nevyhnutné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy. Zákon zároveň stanovil právne následky porušenia obsahovej povinnosti zmluvy a náležitosti zmluvy tak, že zmluva sa považuje za bezúročnú a bezpoplatkovú (§ 11 cit. zák.).

22.2. Odvolací súd v tejto časti čiastočne koriguje právny záver súdu prvej inštancie ohľadne neplatnosti zmluvy v časti údaju RPMN (resp. údaji o termíne splatnosti), ktorý vyhodnotil ako čiastočne neplatný právny úkon (§ 37 ods. 1 OZ). Aj v tomto prípade je treba hľadiť na rozporný údaj o RPMN ako na absenciu údaja s dôsledkom bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Uvedené znamená, že zákon preferuje zachovanie platnosti právneho úkonu (pokiaľ má esenciálne základné náležitosti - pojmové znaky) s dôsledkom podľa § 11 cit. zákona. Ak ďalšie náležitosti právny úkon podľa zák. č. 129/2010 Z. z. nemá, ide o bezúročný a bezpoplatkový úver. Hodnotenie záveru o súdnom konštatovaní bezúročnosti a bezpoplatkovosti (výrokom rozsudku), ako aj predbežnou otázkou v rámci riešenia spotrebiteľského sporu je treba považovať za konštatovanie, nie konštituovanie. Inými slovami súd deklaruje stav a charakter spotrebiteľskej zmluvy v čase jej uzavretia. Uvedené konštatovanie o počiatku bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľskej zmluvy však nie je konštatovaním, že vedomosť o uvedenom stave a charaktere uzavretej spotrebiteľskej zmluvy bola daná u oboch účastníkov zmluvy automaticky ipso facto v dôsledku vadnosti právneho úkonu spôsobujúcej bezúročnosť a bezpoplatkovosť, čo odvolací súd vysvetlí ďalej.

23.1. Pokiaľ ide o podstatu bezdôvodného obohatenia je treba povedať, že zákon rozlišuje viaceré skutkové podstaty bezdôvodného obohatenia. O prvý konkrétny prípad bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 2 OZ ide vtedy, ak sa niekomu poskytlo plnenie bez právneho dôvodu (condictio indebiti). O plnenie bez právneho dôvodu ide aj v takom prípade, ak jeden z účastníkov dostal majetkové hodnoty plnením, na ktoré v dobe jeho poskytnutia neexistoval žiadny právom stanovený dôvod, ktorým môže byť napr. dohoda účastníkov, povinnosť vyplývajúca zo zákona či z právnej skutočnosti a pod. Ide o prípady, pri ktorých právny dôvod k okamihu plnenia vôbec neexistoval.

23.2. V prípade plnenia z neplatného právneho úkonu (condictio ob iniustam causam) je vznik bezdôvodného obohatenia založený na tom, že právny úkon, na základe ktorého došlo k plneniu, je od začiatku (ex tunc) neplatný. Na rozdiel od vyššie uvedeného prípadu nedostatok dôvodu na plnenie tu spočíva v tom, že právny úkon tu síce formálne existoval, avšak je neplatný (napr. plnenie z kúpnej zmluvy, ktorá je podľa § 39 OZ absolútne neplatná - pozri R 26/1975, s. 129 ods. 2). Pravda, predpokladom úspešného uplatnenia nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného z neplatného právneho úkonu je predchádzajúce vyšetrenie otázky, či išlo o neplatný právny úkon. Totiž v prípade, keď druhý účastník právneho úkonu popiera neplatnosť právneho úkonu, musí ju na návrh dotknutého účastníka konštatovať súd. Pokiaľ ide o vznik bezdôvodného obohatenia, nie je rozhodné, či ide o absolútnu neplatnosť právneho úkonu (§ 37 a nasl. OZ) alebo o relatívnu neplatnosť (§ 40a OZ). Je potrebné vziať do úvahy aj skutočnosť, či ide o čiastočnú alebo úplnú neplatnosť právneho úkonu (§ 41 OZ). Za bezdôvodné obohatenie sa nepovažuje to, čo sa plnilo na základe neplatného právneho úkonu len pre nedostatok formy (§ 455 ods. 1 OZ). Fekete, L: Občiansky zákonník 1. Veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011 str. 1220-1224). Ďalšími dôvodmi sú plnenia z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

24. Pri porovnaní dôsledkov väd právnych úkonov je treba podľa názoru odvolacieho súdu dospieť k záveru, že v prípade bezúročného a bezpoplatkového úveru nejde o plnenie z právneho úkonu, ktorý je neplatný a to ani v časti, ktorá sa týka plnení na rozsah poskytnutej istiny. Ide skôr o právny úkon, ktorého zákonná fikcia je spojená s plnením bez právneho dôvodu. Tento dôvod na plnenie síce od začiatku (možno) v predstavách účastníkov zmluvy existoval (teda obdobne ako pri neplatnej zmluve), ale skutočnosť, že zákon právny dôvod pre plnenie nad rozsah poskytnutej istiny vyhlásil za bezúročný a bezpoplatkový, možno označiť vo svojom dôsledku len ako plnenie bez právneho dôvodu. Odvolací súd síce nehodnotí argumentáciu žalobcu vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu za (úplne) nenáležitú, a to, že ide o bezdôvodné obohatenie ako v prípade neplatného právneho úkonu, prikláňa sa však k právnemu názoru, že úverová spotrebiteľská zmluva je platná aj v časti týkajúcej sa stanovenia výšky úrokov a poplatkov, ale s dôsledkom, že zákon fikciou pozbavil úverový vzťah o právny dôvod plnenia nad rozsah poskytnutého úveru (istiny) veriteľom - žalovaným. Len pre úplnosť odvolací súd uvádza, že konštrukcia „pozbavenia“ pôvodne existujúceho právneho dôvodu pre plnenie žalobcu - spotrebiteľa nad rozsah poskytnutého úveru - istiny nemôže byť podradená pod skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia formou právneho dôvodu, ktorý odpadol, pretože v prípade bezúročného a bezpoplatkového úveru išlo o pozbavenie právneho dôvodu od počiatku (t.j. úver bol bezúročný a bezpoplatkový od uzavretia zmluvy). Vyššie uvedené závery o aplikovateľnosti bezdôvodného obohatenia formou plnenia bez právneho dôvodu vo vzťahu k vedomosti spotrebiteľa o rozhodujúcich skutočnostiach sa svojimi predpokladmi podobajú na závery týkajúce sa vedomosti o rozhodujúcich skutočnostiach ako pri neplatnej zmluve.

25. Pokiaľ išlo o posúdenie premlčania odvolací súd súhlasí s konštatovaním súdu prvej inštancie, že platby vykonané žalobcom (plniacim zmluvu, ktorá bola bezúročná a bezpoplatková) od 24.8.2015 do 28.11.2017 nepodliehajú uplynutiu objektívnej premlčacej doby. Od ich plnenia po uplatnenie žaloby na súde dňa 29.6.2018 neuplynula objektívna 3 ročná premlčacia doba pre vydanie bezdôvodného obohatenia. Kritickým momentom pre posudzovanie premlčania a správnosť napadnutého rozsudku bolo vyriešenie otázky plynutia subjektívnej premlčacej doby. Aj vzhľadom na odvolacie dôvody žalovaného odvolací súd konštatuje, že nárok premlčaný (vo vyhovujúcej časti priznaného nároku žalobcu) nebol.

26.1. Podľa § 107 ods. 1 OZ, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

26.2. Podľa § 107 ods. 2 OZ, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

27.1. Odvolací súd konštatuje, že prvoinštančný súd správne vyhodnotil, že preukázať tvrdenú skutočnosť mala tá strana v konaní, v prospech ktorej dokazovaná skutočnosť svedčí. Vedomosť žalobcu o existencii bezdôvodného obohatenia (s dôsledkom nepriznateľnosti celého alebo časti nároku) nebola žalovaným v konaní preukázaná. Platí, že na rozdiel od objektívnej premlčacej doby (ktorá plynie od obohatenia - najčastejšie plnenia druhej strany), pri subjektívnej sa dôraz kladie na subjektívnu vedomosť. Ide teda o vedomosť o rozhodujúcich skutočnostiach, ktoré zakladajú podstatu bezdôvodného obohatenia, teda, že bezdôvodné obohatenie existuje a kto sa na úkor plniaceho obohatil. Pri bezdôvodnom obohatení z bezúročnej a bezpoplatkovej spotrebiteľskej úverovej zmluvy je treba prihliadať na spotrebiteľské postavenie účastníka zmluvy, čo znamená, že ani nemožno bez ďalšieho prenášať povinnosť dokazovať okolnosť vedomosti o bezúročnosti a bezpoplatkovosti na spotrebiteľa. Nejde tak ani na princípy uplatňované v konaní so slabšou stranou v civilnom procese, ale o podstatu nazerania na rozsah nárokov kladených na spotrebiteľa pri hodnotení okolností, za ktorých spotrebiteľ vedieť o bezdôvodnom obohatení vedieť mohol alebo mal. Spotrebiteľ mohol mať vedomosť o existencii zmluvy a taktiež o obsahu (práv a povinností) zo zmluvy vyplývajúcich. O vadnosti právneho úkonu spotrebiteľ vedieť do oboznámenia sa s takou skutočnosťou nemohol a ani to po ňom nemožno spravodlivo požadovať. Právne posúdenie zmluvy - týkajúce sa vadnosti zmluvy (s dôsledkom bezúročnosti a bezpoplatkovosti) v prípade spotrebiteľského právneho vzťahu možno považovať v prípade vedomia spotrebiteľa za skutočnosť.

27.2. Najvyšší súd ČR, v rozhodnutí zo dňa 2.7.2009, sp. zn. 30 Cdo 1574/2009 uviedol, že „subjektívni promlčecí doba k uplatnení nároku na vydání bezdůvodného obohacení získaného plněním z neplatné

smlouvy počíná bežet od okamžiku, kdy oprávněný zjistí takové okolnosti, z nichž lze dovodit, že smlouva, ze které bylo plněno, je neplatná.“

27.3. Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/121/2009 vyslovil podporu názoru krajského súdu, ktorý najneskorší začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby vztiahol ku dňu právoplatnosti rozsudku vyslovujúcom neplatnosť právneho úkonu. Obdobne tak odvolací súd konštatuje, že vedomosť o vadnosti právneho úkonu a jeho dôsledku bezúročnosti a bezpoplatkovosti (tak ako pri neplatnosti právneho úkonu) zakladá až vedomosť o tejto „skutočnosti“. Potom jednoduchým logickým testom krokov spotrebiteľa (hodnovernosti záveru o nevedomosti vyplývajúcich z okolností prípadu), ktorý ešte v čase od 24.8.2015 do 28.11.2017 plnil zo zmluvy (ktorá mu bola neskôr ozrejmenej ako bezúročná a bezpoplatková) možno dospieť k záveru, že predstavu o vadnosti zmluvy, ale najmä nie subjektívnu vedomosť o vadnosti mať skôr nemohol. Jeho vedomosť podľa času plnenia mohla nastať najskôr po 28.11.2017, preto uplatnenie nároku 29.6.2018 bolo pred uplynutím dvojročnej subjektívnej premlčacej doby. Mohol mať síce o uvedenej skutočnosti vedomosť aj skôr, len žalovaný neurobil o tom relevantné tvrdenia a návrhy, preto súd vychádzajúc z obsahu spisu vyhodnotil, že nárok premlčaný v subjektívnej premlčacej dobe nebol. Situácia ohľadne tvrdenia a návrhov zo strany žalovaného sa nezmenila ani v odvolacom konaní. Uvedené platí bez ohľadu nato, či vedomosť (nevedomosť) spotrebiteľa smerovala aj k podstate inštitútu premlčania. Aj spotrebiteľ poučený o dôsledkoch a podstate premlčania nemusel rozpoznať kvalifikovaný dôsledok vadnosti právneho úkonu, s ktorým zákon spojil fikciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti.

28. Vzhľadom na uvedené dôvody odvolací súd rozhodol o podanom odvolaní vo veci samej tak ako je uvedené v enunciiate tohto rozsudku a potvrdil aj výrok prvoinštančného rozsudku týkajúci sa náhrady trov konania, keďže správne v dôsledku pomerného úspechu priznal nárok na náhradu trov konania žalobcovi od žalovaného v rozsahu 94,92 %.

29. Podľa § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštalcie sa použijú aj na odvolacie konanie.

30.1. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

30.2. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštalcie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

31. Vychádzajúc z ust. § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP odvolací súd priznal v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

32. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštalcii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).